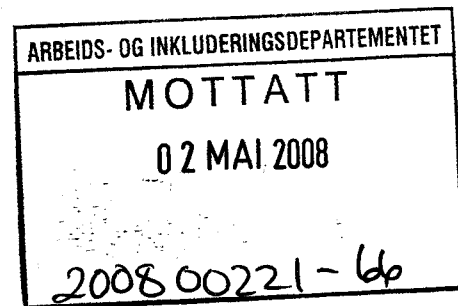

ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENTET (AID)
Att:
Postboks 8019 Dep.
0030 Oslo

Deres ref: 200800221-/SEB

Oslo, 28. april 2008
Vår ref: Sissel Monsvold / DOK-2008-00370

HØRING OM OPPFØLGING AV STORTINGETS VEDTAK OM NY ALDERSPENSJON I FOLKETRYGDEN MED UTKAST TIL ENDRINGER

Generelt

HSH har vært opptatt av at den nye alderspensjon i Folketrygden skal gi incentiver til å stå lengre i arbeid - herunder at alle år skal telle med i opptjeningen samt at det innføres et fleksibelt uttak fra 62 år, at det Folketrygden skal gjøres økonomisk bærekraftig gjennom bruken av levealdersjusteringsmekanismen samt at pensjoner under utbetaling reguleres med et gjennomsnitt av lønns- og prisveksten. Dette er viktige hovedtrekk som vi er fornøyd med ligger fast etter Stortingets vedtak av 26. mai 2005 og 23. april 2007, og som følges opp i dette høringsutkastet.

I forbindelse med lønnsoppgjøret mellom NHO og LO og forhandlingene om den framtidige AFP-ordningen ble det klart at regjeringen vil komme til å foreslå endringer i leveladersjusteringen for årskullene 1943 til og med 1962 i forhold til det som er beskrevet i dette høringsutkastet. Regjeringen skriver i sitt brev datert 2. april d.å. til Riksmeldingsmannen at de foreslåtte endringene i fastsettelsen av forholdstallet og skjermingen vil "føre til lavere forholdstall for alle i årskullene fra 1944 til 1962, og dermed høyere alderspensjon for et gitt pensjoningstidspunkt enn det som følger av høringsnotatet. Den foreslåtte endringen får ikke virkning for delingstallene som benyttes når alderspensjon er opptjent etter nye regler. Skjermingen påvirker dermed ikke alderspensjonen til personer født i 1963 eller senere i forhold til det som er skissert i høringsnotatet". Vi har valgt å legge det nye regjeringsforslaget til grunn for våre kommentarer.

Kommentarer til de enkelte kapitlene:

Kapittel 2.4: Egen pensjonspremie i skattesystemet

HSH slutter seg til departementets forslag om ikke å innføre en egen pensjonspremie i skattesystemet da vi ser at det er administrative utfordringer knyttet til å gjøre dette i det norske skattesystemet uten at det i praksis vil bety store skatteskjerpelser for bl.a. selvstendig næringsdrivende.

Kapittel 3: Opptjening av inntektpensjon

HSH slutter seg til departementets forslag om at det skal kunne fastsettes pensjonsgivende inntekt til og med det kalenderåret en fyller 75 år samt at den årlige pensjonsopptjeningen settes til 18,1 prosent av pensjonsgivende inntekt opp til grensen på 7,1G.

Avsnitt 3.3: Pensjonsopptjening på annet grunnlag enn pensjonsgivende inntekt

HSH tar til etterretning at departementet foreslår at pensjonsopptjeningen for arbeidsledige baseres på dagpengegrunnlaget, det vil si tidligere inntekt opp til 6 G. Departementet uttaler at det vil vurdere spørsmålet om å utvide ordningen med forbedret pensjonsopptjening for arbeidsledige til også å omfatte ufrivillig deltidsarbeidende som ikke mottar dagpenger, og ber om høringsinstansenes syn på spørsmålet. HSH mener det kan reises tvil om det er rimelig at de som jobber ufrivillig deltid bare får pensjonsopptjening på arbeidsinntekten, mens delvis arbeidsledige får pensjonsopptjening basert på både arbeidsinntekt og dagpenger. Vi mener imidlertid det er viktig å holde på prinsippet om at det er inntektsgivende arbeid som skal gi rett til pensjon. I tillegg synes vi det er uheldig dersom en slik ordning svekker insentivene til å gå over i inntektsgivende arbeid. Vi deler også departementets syn på at også er urimelig om ufrivillig deltidsarbeidende skal få pensjonsopptjening for tid de ikke er yrkesaktive, mens arbeidsledige uten dagpenger ikke vil ha rett på det. En annen stor innvending er at en utvidelse til ufrivillig deltid vil være administrativt krevende, særlig i forhold til å dokumentere hvem som reelt jobber ufrivillig deltid.

HSH er fornøyd med at departementet vil komme tilbake til problemstillingen med at en forbedring av pensjonsopptjeningen for arbeidsledige kan gjøre det gunstigere økonomisk sett for personer over 62 år å motta dagpenger framfor tidligpensjon.

Kapittel 5: Uttak av ny alderspensjon

HSH er positiv til Stortingets vedtak om at den enkelte skal kunne velge tidspunkt for uttak av hel eller delvis pensjon fra 62 år, herunder at den enkelte kan arbeide uten at pensjonen avkortes. Vi er også positiv til alderspensjonen kan graderes fra 10 til 100 prosent med intervaller på fem prosentpoeng, og at uttaksgraden som hovedregel kan endres en gang i året.

Kapittel 6: Endringer i dagens alderspensjon

HSH har ingen innsigelser til departementets forslag om å tilpasse dagens alderspensjon til de vedtatte prinsippene for ny alderspensjon. Det inkluderer bl.a. å heve øvre aldersgrense for pensjonsopptjening til 75 år, innføre fleksibelt pensjonsuttak, fri kombinasjon av arbeid og pensjon og levealdersjustering (forholdstall) samt ha samme regler for gradering, endring av pensjonsgrad og uttaksvilkår.

Kapittel 7: Levealdersjustering - fastsetting av delingstall og forholdstall

Regjeringens forslag til levealdersjustering - datert 2. april 2008 - er annerledes enn det som er beskrevet i høringsnotatet for årskullene fra 1943 til og med 1962, mens høringsnotatets forslag - slik vi tolker det - vil ha gyldighet for de som er født fra og med 1963.

I brevet til Riksmeglingsmannen sies det at forholdstallet (tilsvarer delingstallet i ny alderspensjon) ved 67 år ikke skal øke mer enn 0,5 prosent fra ett årskull til det neste for kullene 1943 til 1949. Skjermingen får gradvis mindre effekt for kullene 1950 til 1958 ved at denne teller 90 pst. for 1950-kullet, 80 pst. for 1951-kullet osv.

Stortingets vedtak innebærer at levealdersjustering og fleksibelt uttak fra 2010 også skal gjelde for pensjonister som omfattes av dagens opptjeningsregler. HSH ser at det forslaget til levealdersjustering i høringsutkastet kunne slå urimelig ut for de første kullene med pensjonister. Særlig urimelig ble dette sett i sammenheng med at forslaget innebar at de disse første kullene heller ikke fikk ekstra pensjonsopptjening for det de jobber utover 40 år (dvs. ikke ble omfattet av alleårsregelen) samt at de med mindre enn full pensjonsopptjening også ville få mindre i pensjonsopptjening for hvert år i arbeid enn årskullene med ny alderspensjon. Selv om også de første kullene ville få fordelene av fleksibelt uttak, synes vi det sett under ett er rimelig at levealdersjusteringen innføres gradvis og blir gjort noe mykere for disse årskullene (det vil si kompenseres fullt ut for alle som er født før 1954 og delvis for alle som er født fram til og med 1962). Vi støtter derfor regjeringens forslag som ble beskrevet i brevet til Riksmeglingsmannen.

Vi er også positiv til departementets forslag om at delingstallene skal fastsettes med endelig virkning for hvert årskull det året årskullet fyller 61 år, basert på observert dødelighet for eldre årskull. Vi mener det er fornuftig å velge en observasjonsperiode på ti år for å unngå store tilfeldige endringer i delingstallene fra et årskull til et annet.

Videre støtter vi departementets forslag om at såkalt arvegevinst skal inngå i levealdersjusteringen. Det virker rimelig at ny alderspensjon utformes slik at levealdersjusteringen også tar hensyn til utviklingen i faktisk dødelighet før 62 år. Vi synes det er fornuftig at dette implementeres ved at de opparbeidede rettighetene til de som faller fra, tilfaller de gjenlevende i samme årskull i form av en arvegevinst som gir et påslag til pensjonsbeholdningen.

Kapittel 8: Regulering av opptjente pensjonsrettigheter og pensjoner under utbetaling

Stortingets vedtak innebærer at pensjonsrettigheter under opptjening som i dag skal reguleres med lønnsveksten, og at inntektpensjonen skal reguleres med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten. Vi tar til etterretning at departementet har beregnet at dette kan gjennomføres ved at inntektpensjonen reguleres med lønnsveksten fratrukket en fast faktor på 0,75 prosentpoeng, og at dette forventes på sikt å gi samme resultat som om pensjonen årlig reguleres med gjennomsnittet av lønns- og prisveksten. HSH har hele tiden støttet dette forslaget til innsparingstiltak.

Kapittel 9: Innfasing av nye opptjeningsregler

Vi synes departementets skisserte forslag til hvordan årskullene 1954-1962 skal få beregnet pensjonen ut fra en sammenveining av nåværende og nytt pensjonssystem og der vektene reflekterer antall år i henholdsvis nåværende og i nytt system, høres rimelig og

logisk ut. Et slikt system vil bety at disse årskullene gradvis fases inn i ny alderspensjon. Videre synes HSH det er fornuftig å supplere overgangsreglene med en garantiregel som sikrer et pensjonsnivå ved pensjonsuttak fra 67 år og før levealdersjustering som minst tilsvarer opptjente rettigheter ved utgangen av 2009. Det medfører at ingen vil tape pensjonsrettigheter som er opptjent før 2010.

HSH

Harald Jachwitz Andersen

Avdelingssjef

Samfunnspolitisk avdeling

Sissel Mønsvold
Seksjonssjef

HSH
Ullern allé 28
P.O. Box 2900 Solli
NO-0230 Oslo
Tel +47 22 54 17 00
Fax +47 22 06 09 30
e-post
info@hsh-org.no
Bankgiro
6030.05.18543
Org nr.
970 134 646 MVA
www.hsh-org.no